

Dosarul nr. 2ra-1116/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud: Gh. Bîrsan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nemeț Iosif împotriva Procuraturii raionului Edineț, Inspectoratului de Poliție Edineț a Inspectoratului General al Poliției și Secției nr. 2 a Direcției nr. 3 a Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratul Național de Investigații, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu și s-a menținut hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central

c o n s t a ț ă:

La 19 aprilie 2019 Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie în baza mandatului seria MA nr. 1225195 din 18 februarie 2019, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii raionului Edineț, Inspectoratului de Poliție Edineț a Inspectoratului General al Poliției și Secției nr. 2 a Direcției nr. 3 a Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratul Național de Investigații cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii avocatul Odobescu Ghenadie a indicat că la 01 aprilie 2014 organul de urmărire penală al DGUP a IGP al MAI a pornit urmărirea penală nr. 2014790071 în privința lui Nemeț Iosif în baza elementelor constitutive al componenței de infracțiune prevăzută de art. 185² alin. (7) lit. b) și e) din Codul penal – *încălcarea dreptului asupra obiectelor de proprietate industrială săvârșită de două sau mai multe persoane în proporții deosebit de mari.*

A reținut că prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 17 iulie 2013, la punctul comercial situat în piața din or. Cupcini, r-nul Edineț, care aparține lui Nemeț Iosif în baza patentei de întreprinzător seria AB nr. i99965, valabilă până la 21 ianuarie 2014, a fost ridicată marfă recunoscută drept corp delict în scopul descoperii și ridicării obiectelor ce au importanță pentru cauza penală menționată.

Prin ordonanța din 04 august 2014 a procurorului în Procuratura raionului Edineț, Gheras Corneliu, a fost încetată urmărirea penală în privința lui Nemeț Iosif și clasat dosarul de urmărire penală nr. 2014790071, din motivul că fapta constituie contravenție. Totodată, s-a dispus restituirea lui Nemeț Iosif de către agentul constator al Inspectoratului de Poliție Edineț, V. Gavriliuc, a bunurilor ridicate prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 17 iulie 2013.

Prin actul de predare-primire din 08 septembrie 2014, lui Nemeț Iosif i s-a restituit doar o parte din bunuri, restul mărfii în sumă de 18.450 de lei, transmisă pentru expertiză, nu a fost returnată.

Conform art. 162 alin. (1) pct. 3) și pct. 6 din Codul de procedură penală, în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz: lucrurile care nu prezintă nici o valoare și care nu pot fi utilizate vor fi distruse, iar în cazurile în care sunt cerute de persoane ori instituții interesate, ele pot fi remise acestora; obiectele ridicate de organul de urmărire penală, dar care nu au fost recunoscute corpuri delictive, se remit persoanelor de la care au fost ridicate.

A menționat reprezentantul reclamantului că la 28 februarie 2019 s-a adresat pârâților cu cerere prealabilă, solicitând restituirea lui Nemeț Iosif a bunurilor sau contravaloarea acestora în sumă de 18.450 de lei, ridicate prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 17 iulie 2014, la punctul comercial situat în piața din or. Cupcini, r-nul Edineț, ce aparține acestuia, pentru efectuarea expertizei în cadrul examinării materialelor dosarului de urmărire penală nr. 2014790071, însă nu a fost soluționată.

Conform art. 53 din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșiți în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Consideră avocatul Odobescu Ghenadie că prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii de a restituie bunurile restante sau contravaloarea lor în sumă de 18.450 de lei, ridicate în baza procesului-verbal de cercetare la fața locului din 17 iulie 2014, la punctul comercial situat în piața din or. Cupcini, r-nul Edineț, lui Nemeț Iosif i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 18.450 de lei și un prejudiciu moral manifestat sub formă de suferințe psihice, dezechilibrul emoțional și social, pe care îl estimează în mărime de 35.000 de lei, ce constituie o satisfacție suficientă și echitabilă în sensul art. 41 din CtEDO.

Astfel, a solicitat Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, admiterea acțiunii, încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a sumei de 18.450 de lei cu titlu de prejudiciu material, 35.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 100 de lei cheltuieli de asistență juridică, precum și alte cheltuieli de judecată.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost admisă cererea avocatului Odobescu Ghenadie și a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, acțiunea depusă de Nemeț Iosif a fost respinsă ca fiind înaintată față de pârâțul necorespunzător. A fost scutit Nemeț Iosif de la plata achitării taxei de stat.

La 17 decembrie 2019 Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 05 februarie 2020 a fost prezentată partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu și s-a menținut hotărârea din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central.

Pentru a decide astfel, atât prima instanță, cât și instanța de apel au motivat soluțiile prin faptul că reclamantul Nemeț Iosif prin prezenta cerere de chemare în judecată a formulat pretenții față de pârâții Procuratura raionului Edineț, Inspectoratul de Poliție Edineț a Inspectoratului General al Poliției și Secția nr. 2 a Direcției nr. 3 a Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratul Național de Investigații.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. *Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.*

Au constatat instanțele de judecată că cererea de chemare în judecată depusă de Nemeț Iosif, prin care a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii, în sensul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, urma a fi înaintată nemijlocit împotriva Ministerului Justiției, care este autoritatea publică centrală, care reprezintă statul în instanța de judecată în astfel de categorii de cauze.

Au concluzionat instanțele de judecată că acțiunea depusă de Nemeț Iosif a fost îndreptată împotriva unor pârâți necorespunzători, fapt ce denotă că Procuratura raionului Edineț, Inspectoratul de Poliție Edineț a Inspectoratului General al Poliției și Secția nr. 2 a Direcției nr. 3 a Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratul Național de Investigații, nu sunt subiecți ai raportului juridic litigios.

Deși Ministerul Justiției a fost atras în procesul dat de judecată în calitate de intervenient accesoriu, totuși nu poate fi înlocuit cu părțile în proces care figurează greșit în calitate de pârâți, or, instanța de judecată nu dispune de astfel de împuterniciri, având în vedere că articolul 64 din Codul de procedură civilă - *Înlocuirea părții care figurează greșit în proces*, prin Legea nr. 244-XVI din 21 iulie 2006, în vigoare din 17 noiembrie 2006, a fost abrogat.

Mai mult ca atât, Ministerul Justiției a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu la cererea avocatului Odobescu Ghenadie înaintată în cadrul ședinței a primei

instanțe din 10 iulie 2019 (f.d. 27, 28), dar nu din oficiu, după cum a declarat ultimul în cererea de apel.

La 14 iunie 2020 Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului avocatul Odobescu Ghenadie a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

A indicat că instanțele de judecată din oficiu trebuiau să modifice cercul participanților la proces și să antreneze în procesul dat de judecată pârâțul corespunzător - Ministerul Justiției al Republicii Moldova, care este reprezentantul statului în astfel de categorii de cauze examinate în sensul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

A notat că intervenirea în proces poate avea loc în cursul procesului, fie la cererea participanților la proces, fie din oficiul instanței de judecată sau la solicitarea persoanei.

Deși prima instanță, din oficiu, a antrenat în proces Ministerul Justiției, totuși i-a atribuit calitatea de intervenient accesoriu de partea pârâților, cu scopul ca Nemeț Iosif să nu-și poată valorifica pe deplin drepturile și obligațiile sale materiale.

Instanțele de judecată nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele și normele de drept aplicabile cazului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia la 26 mai 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Nemeț Iosif la 12 iunie 2020 (f.d. 116), recepționată de recurent la 18 iunie 2020 (f.d. 118).

Astfel, recursul declarat la 14 iunie 2020, este în termen.

La 08 iulie 2020 în adresa Procuraturii raionului Edineț, Inspectoratului de Poliție Edineț a Inspectoratului General al Poliției, Secției nr. 2 a Direcției nr. 3 a Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratul Național de Investigații și Ministerului Justiției a fost expediată copia recursului declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 133).

La 27 iulie 2020 Inspectoratul General al Poliției reprezentat de Ala Furtună în baza procurii nr. 34/2-2254 din 19 iunie 2020, a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, cu menținerea deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 16 decembrie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, pe care le consideră legale și întemeiate.

A invocat că conform legislației procesual civile în vigoare instanța de judecată nu dispune de împuterniciri de a modifica din oficiu calitatea procesuală a părților în proces.

Mai mult ca atât, Ministerul Justiției a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu la cererea avocatului Odobescu Ghenadie, dar nu din oficiu.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept

material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991*), pe când în recursul depus de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Nemeț Iosif reprezentat de avocatul Odobescu Ghenadie, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic